

סקר הציפיות בתעשייה לחודשים אפריל - יוני 2011

המחלקה למחקר כלכלי, אגף כלכלה
התאחדות התעשיינים

מאי 2011

סקר ציפיות בתעשייה

לחודשים אפריל - יוני 2011

שלום רב,

מצ"ב לעיון סקר הציפיות בתעשייה המציג את התפתחות התעשייה בפועל ברבע הראשון של 2011 ואת המגמות הצפויות לרבעון השני של השנה.

על פי ממצאי הסקר, ברבע הראשון של 2011 נמשכה ההתרחבות בפעילות התעשייתית, תוך האצה ניכרת בקצב גידול תפוקת התעשייה, משלוחי היצוא ומצבת העובדים ולצד האצה קלה בקצב גידול המכירות. לרבע השני של השנה צופים התעשיינים התרחבות נוספת בפעילות התעשייתית, אשר תלווה בהמשך הגידול המהיר במכירות המקומיות וגידול מהיר נוסף במשלוחי היצוא, תוך האטה קלה בקצב. מנגד, צפויה האטה ניכרת בקצב קליטת המועסקים לתעשייה.

סקר הציפיות בתעשייה נערך על-ידי התאחדות התעשיינים זה למעלה מ-30 שנה, מאז 1978, בקרב מדגם מייצג של למעלה מ-700 מפעלי תעשייה. הסקר מציג מדי רבעון את ההתפתחויות בתעשייה ברבעון החולף, ואת אלו הצפויות ברבעון הבא, בפרוט לפי ענפי התעשייה.

סקר הציפיות בתעשייה היה מהראשונים לאתר את שינוי מגמת הצמיחה שאפיינה את התעשייה בשנים האחרונות, כאשר כבר בתחילת 2008 הצביע על מעבר לנסיגה בפעילות התעשייתית, זאת כחצי שנה לפני נתוני המאקרו הרשמיים.

מבחינים סטטיסטיים שונים שנערכו במהלך השנים¹ העלו כי סקר הציפיות מספק אינדיקציה טובה לגבי כיווני ההתפתחויות בתעשייה עוד בטרם פורסמו הנתונים הסטטיסטיים הרשמיים.

תודתי לדפנה אבירם-ניצן, מנהלת מחלקת המחקר הכלכלי, ולצוות המחלקה על העבודה המקצועית שנעשת מדי רבעון להפקת סקר זה.

חובי גינל
סמנכ"ל וראש אגף כלכלה ורגולציה

¹ ראה נספח מתודולוגי בעמוד 17.

סקר ציפיות בתעשייה – עיקרי הממצאים

מגמות בפועל ברבע הראשון של 2011:

- האצה בקצב גידול תפוקת התעשייה.
- האצה בקצב גידול מצבת העובדים בתעשייה.
- נמשך הקושי בגיוס עובדים מקצועיים.
- נמשך הגידול המהיר בהיקף המכירות לשוק המקומי, תוך האצה קלה.
- האצה בקצב גידול משלוחי היצוא.
- האטה בקצב גידול השקעות התעשייה בנכסים קבועים.
- האצה ניכרת בקצב עליית הוצאות המימון הריאליות.
- חברות התעשייה הרב לאומיות מדווחות על גידול מהיר בפעילותן בחו"ל.

מגמות צפויות לרבע השני של 2011:

- גידול נוסף צפוי בתפוקת התעשייה, בקצב דומה לרבע הראשון.
- האטה ניכרת צפויה בקצב גידול מצבת העובדים בתעשייה.
- האצה צפויה בקצב גידול המכירות המקומיות.
- האטה קלה צפויה בקצב גידול משלוחי היצוא.
- האצה צפויה בקצב גידול השקעות התעשייה בנכסים קבועים.
- גידול מהיר נוסף בהוצאות המימון הריאליות.
- חברות התעשייה הרב לאומיות, צופות האצה בקצב גידול פעילותן בחו"ל.

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות מחלקת המחקר הכלכלי:

דפנה אבירם-ניצן, מנהלת מחלקת המחקר הכלכלי

חגית שמריהו, כלכלנית המחלקה
אדי פרקנסקי, כלכלן המחלקה

טלפון: 03-5198806

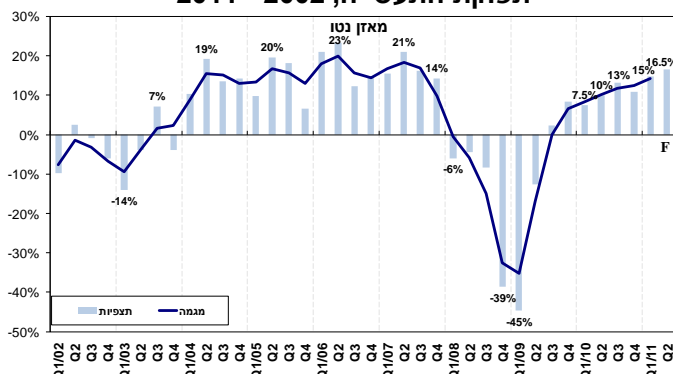
הפרסום מופיע גם באתר התאחדות התעשיינים: www.industry.org.il

סקר ציפיות בתעשייה לחודשים אפריל - יוני 2011

סקר זה נערך מאמצע מרץ ועד סוף אפריל 2011 והקיף 186 חברות תעשייתיות.

תפוקת התעשייה

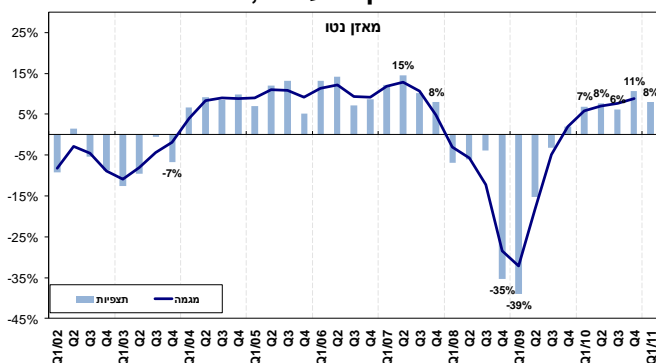
תפוקת התעשייה, 2011 - 2002

ברבע הראשון של 2011 הואץ

קצב צמיחת התפוקה בתעשייה: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו² חיובי של 15%, כאשר 49% דיווחו על גידול בתפוקתם ו-25% דיווחו על ירידה. זאת לאחר מאזן חיובי של 11% ברבע האחרון של 2010.

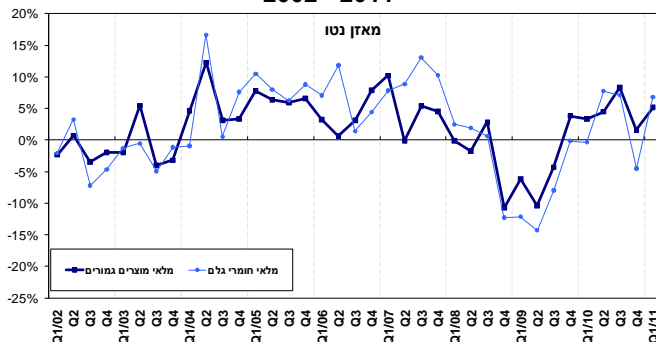
ניצולת מלאי ההון בתעשייה, 2011 - 2002

צמיחה מואצת זו, לוותה בגידול

נוסף בניצולת הציוד בתעשייה: מאזן נטו חיובי של 8% נרשם ברבע הראשון של 2011, לאחר מאזן נטו של 11% ברבע האחרון של 2010 ולאחר ממוצע של 7% לרבעון בשלושת הרבעונים שקדמו לו.

מלאי המוצרים הגמורים וחומרי גלם בתעשייה 2002 - 2011

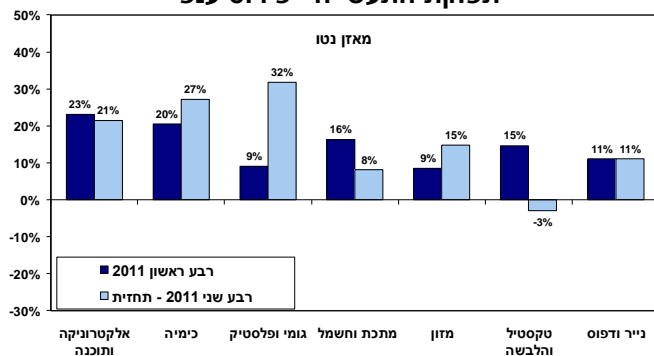
במקביל, מדווחים התעשיינים על גידול מחודש במלאי חומרי הגלם, לצד האצה בקצב גידול מלאי המוצרים הגמורים בתחילת 2011. שינוי הכיוון במלאים בתחילת השנה עשוי להצביע על היערכות להמשך הצמיחה המהירה.

לרבע השני של 2011 צופים התעשיינים המשך הצמיחה המהירה: ציפיות התעשיינים מצביעות על מאזן נטו חיובי של 16.5%, כאשר 47.5% מהם צופים גידול בתפוקתם, ו-19% צופים ירידה.

נדגיש, כי דיווחי התעשיינים לרבע הראשון של 2011 ותחזיותיהם לרבע השני של השנה, משקפות קצב צמיחה מהיר, גם בהשוואה לביצועי התעשייה המרשימים ערב המשבר הכלכלי: בארבע שנות הצמיחה שקדמו למשבר הכלכלי (2004 - 2007) נרשם מאזן חיובי ממוצע גבוה, של 15.5%, המשקף גידול ניכר בתפוקת התעשייה.

² מאזן נטו = שיעור המדווחים על עלייה פחות שיעור המדווחים על ירידה, משוקלל בהתאם לעוצמת השינוי.

תפוקת התעשייה - פירוט ענפי

ההאצה הצפויה בקצב צמיחת התעשייה ברבע השני של 2011 משקפת צפי להאצה בקצב הצמיחה בענפי הגומי והפלסטיק, הכימיה, והמזון, לצד המשך הגידול המהיר בענף הנייר והדפוס³ וענף האלקטרוניקה והתוכנה, למרות האטה בקצב.

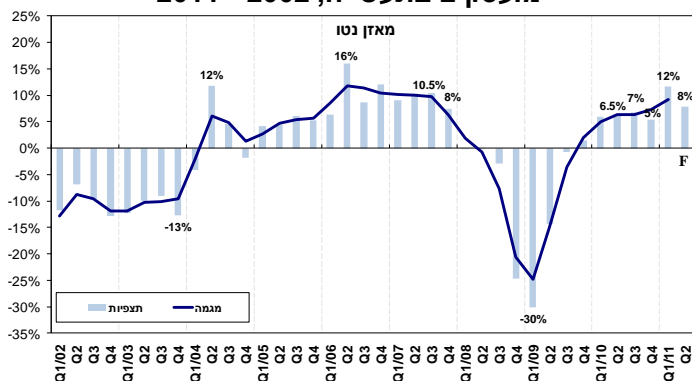
מנגד, האטה ניכרת צפויה בקצב צמיחת ענף המתכת והחשמל, לצד נסיגה בתפוקת ענף הטקסטיל וההלבשה.

מועסקים בתעשייה

ברבע הראשון של 2011 הואץ בחדות קצב קליטת המועסקים לתעשייה: 31% מהתעשיינים דיווחו על עלייה במצבת העובדים, מרביתם עלייה קלה, אל מול 10% שרשמו פיטורים. כך, נרשם מאזן נטו חיובי של 12%, לאחר מאזן של 5% בסוף 2010. ענפי הכימיה, האלקטרוניקה והתוכנה בלטו במיוחד עם קצב גידול מהיר ביותר של מצבת העובדים.

עליה חדה זו במצבת העובדים לווה בקושי מתמשך בגיוס עובדים מקצועיים לתעשייה: ברבע הראשון של 2011 דיווחו 82% מהתעשיינים על קושי, בדומה לדיווח בסקר הקודם (80%) ובסקר שלפניו (81%), ולעומת 74% ברבע השני של 2010. נציין, כי שיעור המדווחים על קושי בשלושת הרבעונים האחרונים מצביע על קשיים משמעותיים בגיוס עובדים מקצועיים לתעשייה, כמותם לא דווח מאז סוף 2007, ערב המשבר הכלכלי (אז נרשם שיעור דומה של 83%). מרבית ענפי התעשייה מדווחים על קושי בגיוס עובדים מקצועיים, כאשר בולטים במיוחד ענפי: הטקסטיל וההלבשה, המתכת והחשמל, הגומי והפלסטיק.

מועסקים בתעשייה, 2011 - 2002

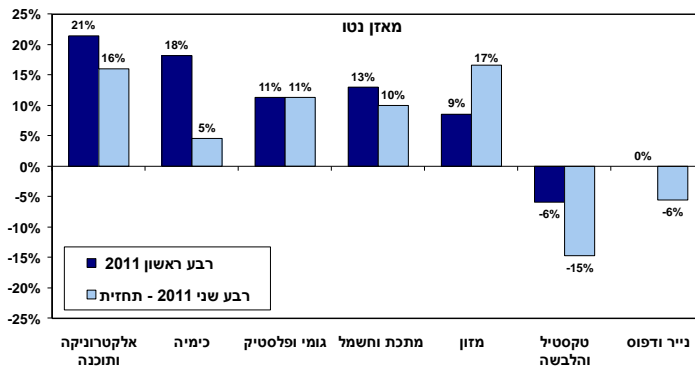

לרבע השני של השנה צופים התעשיינים המשך קליטה מהירה, תוך האטה בקצב: תחזית למאזן נטו חיובי של 8%, כאשר 24% מהתעשיינים צופים גידול, מרביתם גידול קל, אל מול 8% הצופים פיטורים.

דיווחי התעשיינים על הגידול במועסקים בתחילת השנה, מצביעים על קצב קליטה גבוה יחסית גם בהשוואה לקצב הקליטה בשנתיים שקדמו למשבר: בשנים 2006 – 2007 נרשם מאזן חיובי ממוצע של כ- 10%, המשקף גידול ניכר במצבת העובדים.

³ בשל מיעוט המשיבים לסקר בענף הנייר והדפוס (9 משיבים), מומלץ להיזהר מלהסיק מסקנות על בסיס ממצאי הסקר בלבד.

מועסקים בתעשייה - פירוט ענפי

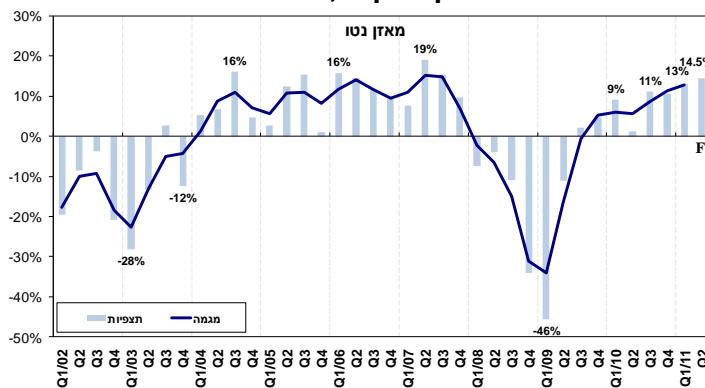

קליטה מהירה צפויה ברבע השני בענפי המזון, הגומי והפלסטיק. למרות ההאטה בקצב, קליטה מהירה צפוי גם בענפי האלקטרוניקה והתוכנה, המתכת והחשמל.

מנגד, צפויה האטה ניכרת בקצב הקליטה בענף הכימיה, זאת לצד צפי לפיטורי עובדים בענפים המסורתיים: הנייר והדפוס³, הטקסטיל וההלבשה.

מכירות לשוק המקומי

מכירות לשוק המקומי, 2011-2012

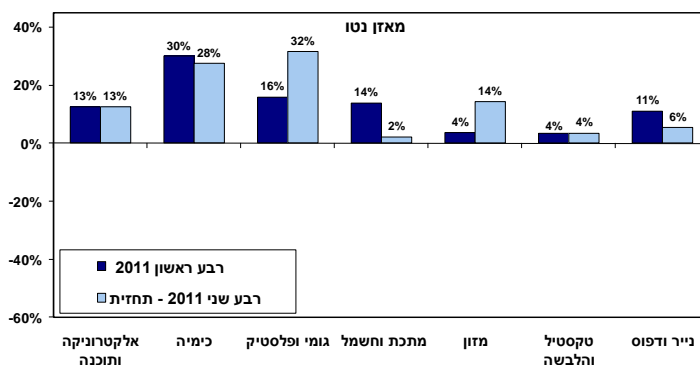

ברבע הראשון של 2011 הואץ

קלות קצב גידול מכירות התעשייה לשוק המקומי: 46% מהתעשיינים רשמו גידול, לעומת 21% שדיווחו על ירידה. כך, נרשם מאזן נטו חיובי של 13%, לאחר מאזן חיובי של 10.5% בסוף 2010.

להערכת התעשיינים, גידול נוסף צפוי במכירותיהם לשוק המקומי, תוך האצה קלה ברבע השני של 2011: הציפיות משקפות מאזן נטו חיובי של 14.5%, כאשר 44% צופים עלייה במכירות המקומיות, מרביתם עלייה קלה, אל מול 14.5% אשר צופים ירידה, מרביתם ירידה קלה.

מכירות לשוק המקומי - פירוט ענפי

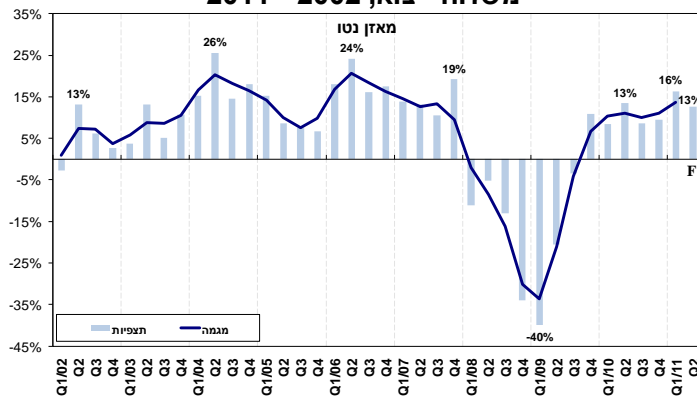

האצה צפויה בקצב גידול המכירות המקומיות בענפי הגומי והפלסטיק והמזון (ייתכן ועונתי לקראת פסח) והמשך הגידול המהיר בענף האלקטרוניקה והתוכנה.

מנגד, האטה צפויה בקצב גידול המכירות המקומיות בענף הכימיה, אף כי אלו ממשיכות להפגין עוצמה.

האטה ניכרת צפויה בקצב גידול המכירות המקומיות בענפי המתכת והחשמל, הנייר והדפוס³.

משלוחי יצוא, 2011 - 2002

בתחילת 2011 הואץ קצב גידול משלוחי היצוא: מאזן נטו חיובי של 16%, נרשם לאחר מאזן חיובי של 9.5% ברבע הקודם. כך, 47% מהיצואנים דיווחו על גידול ביצוא בתחילת 2011, אל מול 18% שדיווחו על ירידה.

האצה זו נרשמה למרות השחיקה הניכרת ברווחיות היצוא: מאזן נטו שלילי של 29% נרשם ברווחיות היצוא ברבע האחרון של השנה, כאשר 52.5% מהיצואנים רשמו ירידה ברווחיות, אל מול 11% בלבד שרשמו שיפור.

בראש רשימת הגורמים המהווים מכשול מהותי לצמיחת היצוא דורגו הפעם שני גורמים: גורם הרווחיות וגורם המחירים הבינ"ל עם ציון ממוצע⁴ של 3.4 כל אחד.

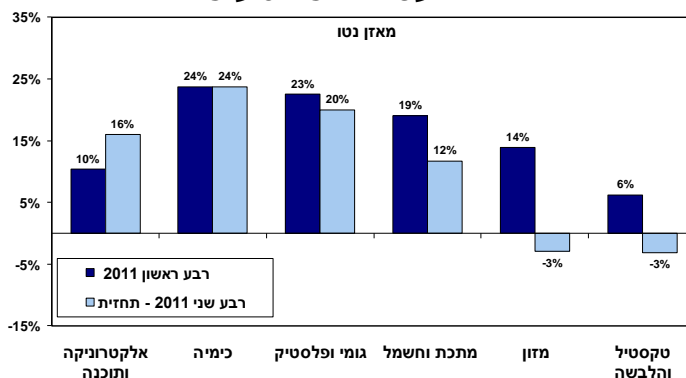
במקום השני דירגו היצואנים את גורמי הביקוש: קשיי החדירה ושיווק לשווקים חדשים (ציון ממוצע של 3.3) והזמנות ליצוא (3.2) ובמקום השלישי דורגו גורם קשיי השיווק בשוק קיים (2.9) והיעדר תמיכה ממשלתית לעידוד היצוא (2.8).

לרבע השני של 2011 צופים היצואנים המשך הגידול המהיר במשלוחי היצוא: צפוי מאזן נטו חיובי של 13%, כאשר 45% מהיצואנים צופים גידול, מרביתם גידול קל, אל מול 22% הצופים קיטון.

אינדיקציות לעתיד מחזקות את הצפי להמשך הגידול ביצוא: לרבע השני 2011 צופים התעשיינים המשך הגידול המהיר בהזמנות ליצוא, אם כי, תוך האטה ניכרת, זאת בהמשך לשישה רבעונים רצופים של עלייה עם מאזן נטו חיובי ממוצע של 10%.

נדגיש, כי קצב הגידול המדווח ביצוא התעשייתי במחצית הראשונה של 2011 דומה לקצב הגידול שנרשם בשנתיים שקדמו למשבר הכלכלי (בשנים 2006/7 נרשם מאזן חיובי ממוצע של 16.5%).

יצוא תעשייתי - פירוט ענפי

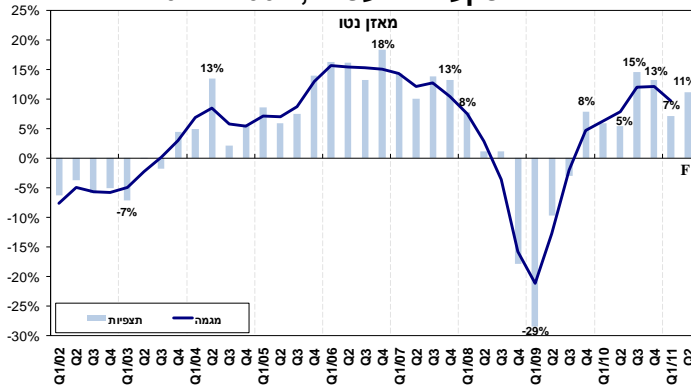

הצפי להמשך הגידול ביצוא ברבע השני של 2011 משקף צפי להאצה בקצב התרחבות היצוא בענף האלקטרוניקה והתוכנה, לצד המשך הגידול המהיר ביצוא ענפי הכימיה, הגומי והפולסטיק (אם כי תוך האטה קלה בקצב).

תמונה שונה מתקבלת בענפים המסורתיים: האטה צפויה בקצב התרחבות היצוא בענף המתכת והחשמל, לצד נסיגה ביצוא ענפי המזון, הטקסטיל וההלבשה.

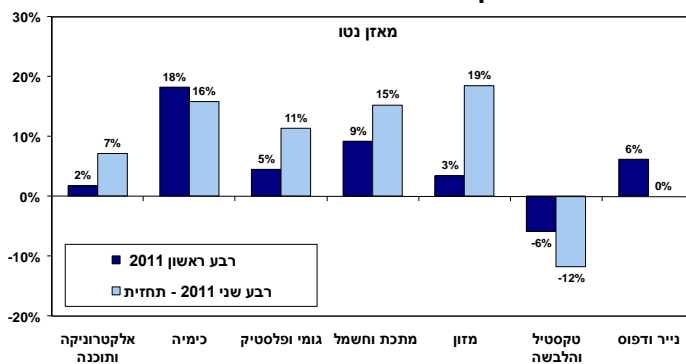
⁴ בסולם של 1 עד 5, כאשר 5 = הגורם המגביל ביותר.

השקעות בתעשייה, 2011- 2002

רבע הראשון של 2011 נמשך הגידול בהשקעות התעשייה
בנכסים קבועים, תוך האטה ניכרת בקצב: מאזן נטו חיובי של 7% נרשם ברבע הראשון של השנה, לאחר מאזן חיובי של 13% ברבע האחרון של 2010. 28% רשמו גידול בהשקעותיהם בתחילת 2011, מרביתם גידול קל, לעומת 12% בלבד שרשמו ירידה.

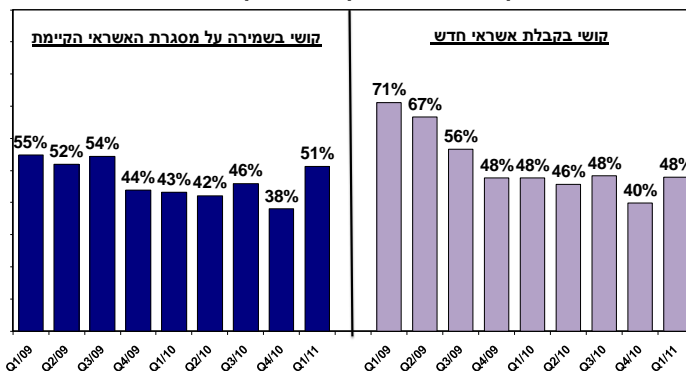
השקעות בתעשייה - פירוט ענפי

ההאטה הצפויה בקצב גידול ההשקעות ברבע השני של השנה, משקפת נסיגה בענף הטקסטיל וההלבשה, לצד קיפאון בענף הנייר והדפוס³.

מנגד, האצה צפויה בקצב גידול השקעות ענפי המזון, המתכת והחשמל, הגומי והפלסטיק, האלקטרוניקה והתוכנה, לצד המשך הגידול המהיר בהשקעות ענף הכימיה, תוך האטה קלה בקצב.

סקר ציפיות - אינדיקציות למצוקת אשראי

במקביל, מדווחים התעשיינים בסקר על עלייה חדה בקושי בשמירה על מסגרת האשראי הקיימת: 51% מהתעשיינים שביקשו לשמור על מסגרת האשראי הקיימת מדווחים כי נתקלו בקושי, לעומת 38% בסקר הקודם.

בנוסף, עלייה נרשמה גם בשיעור התעשיינים המדווחים על קושי בקבלת אשראי חדש: כ- 48% מהתעשיינים דיווחו על קושי, זאת לעומת 40% בסקר קודם.

לצד הגידול בהשקעות, מדווחים התעשיינים על זינוק בקצב גידול הוצאות המימון הריאליות ברבע הראשון של 2011, קצב זה דומה לקצב המהיר שנרשם ברבע השלישי של 2008, ערב פרוץ המשבר הכלכלי הגלובלי, עת הריבית במשק עמדה על 4.25%.

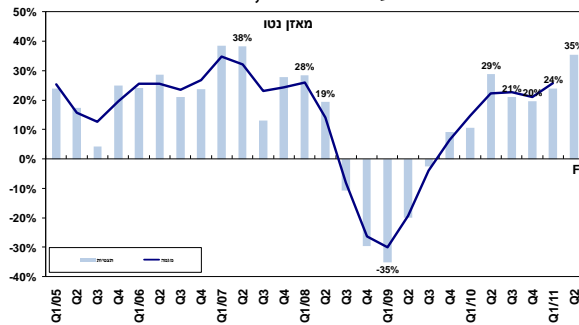
הגידול הריאלי בהוצאות המימון נרשם על רקע עליית ריבית בנק ישראל בחודשים פברואר ומרץ 2011 ולמרות ההאצה בקצב האינפלציה. ברבע הראשון 2011 נרשם מאזן נטו חיובי של 17% (34% דיווחו עלייה בהוצאות, לעומת 5% בלבד שדיווחו ירידה), זאת בהמשך למאזן חיובי של 9% ברבע האחרון אשתקד.

לרבע השני של 2011 צופים התעשיינים גידול מהיר נוסף בהוצאות המימון הריאליות: תחזיות התעשיינים משקפות מאזן נטו חיובי של 15%.

הפעילות הרב לאומית⁵ של חברות בתעשייה הישראלית

חברות התעשייה הישראליות הרב לאומיות ממשיכות לדווח על גידול מהיר בפעילותן בחו"ל ברבע האחרון של 2010, אשר צפוי להימשך גם בתחילת 2011:

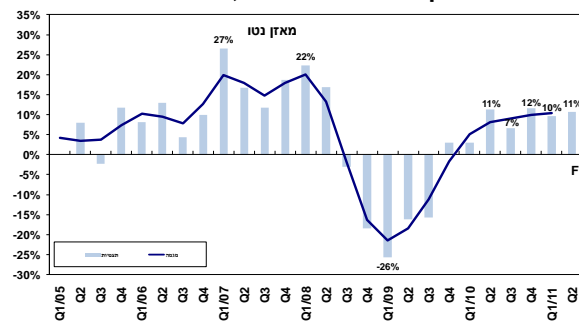
ייצור תעשייתי בחו"ל, 2011 - 2005

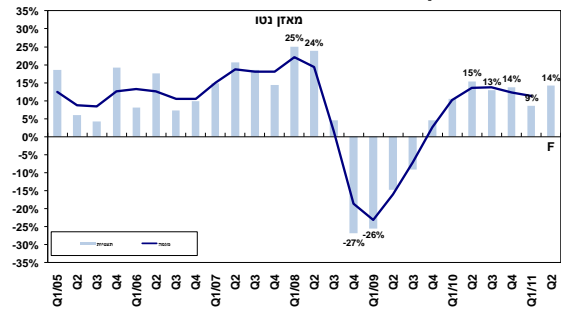
ברבע הראשון של 2011 נמשכה הצמיחה המהירה בתפוקתם של המפעלים בחו"ל, תוך האצה בקצב: נרשם מאזן נטו חיובי של 24%, כאשר 50% מהמפעלים בחו"ל מדווחים על גידול, אל מול 12.5% בלבד שרשמו נסיגה. זאת לאחר מאזן נטו חיובי של 20% בסוף 2010.

במקביל, נמשך הגידול בגורמי היצור בחו"ל, תוך האטה קלה בקצב קליטת העובדים למפעליהן ובקצב גידול השקעות.

מועסקים בתעשייה בחו"ל, 2011 - 2005

השקעות בתעשייה בחו"ל, 2011 - 2005

לרבע השני של 2011 צופות חברות התעשייה הרב-לאומיות האצה דרמטית בקצב גידול תפוקתן בחו"ל: מאזן נטו חיובי של 35% צפוי לתקופה זו, כאשר מרבית החברות (65% מהן) צופות גידול בתפוקה, ללא אף חברה שצופה ירידה.

בנוסף, צפויה האצה בקצב גידול השקעות המפעלים בחו"ל: מאזן חיובי של 14% צפוי לרבע השני של 2011, לאחר מאזן של 9% בתחילת 2011.

כמו כן, האצה קלה צפויה גם בקצב גידול מצבת העובדים בחו"ל: מאזן נטו חיובי של 11% צפוי לרבע השני של השנה, לאחר מאזן של 10% ברבע הראשון של 2011.

⁵ על פעילות יצרנית בחו"ל דיווחו 48 חברות מתוך 186 (26% מהמדגם). מהן 12 מענף הגומי והפולטייק, 12 מענף המתכת והחשמל, 9 מענף הטקסטיל וההלבשה, 6 מהכימיה, 4 מהמזון, 3 מהאלקטרוניקה והתוכנה, 1 מהנייר והדפוס ו-1 מהכרייה ומוצרי הבנייה.

התפתחויות וציפיות בענפי התעשייה

ענף האלקטרוניקה והתוכנה

ברבע הראשון של 2011 נמשכה ההתרחבות המהירה בפעילות הענף, אם כי תוך האטה **בקצב**: הצמיחה המהירה בתפוקת הענף, שהינה המהירה ביותר מבין ענפי התעשייה, נמשכה תוך האטה. צמיחה זו לוותה בגידול נוסף בניצולת הציוד ובמלאים, הבולט בהשוואה ליתר ענפי התעשייה.

במקביל, חלה האטה בקצב גידול המכירות, בעיקר ליצוא.

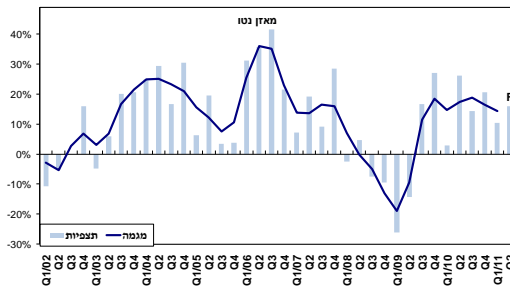
בנוסף, הואט באופן ניכר קצב גידול ההשקעות בנכסים קבועים עד כמעט קיפאון.

מנגד, הואץ קצב קליטת העובדים לענף בתחילת השנה, תוך הקלה מסוימת בקושי בגיוס עובדים מקצועיים (77% דיווחו על קושי, לעומת 81% שדיווחו על כך בסקר קודם).

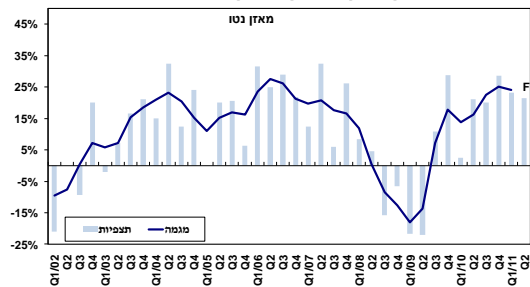
תעשייני הענף להם פעילות יצרנית בחו"ל⁶ מדווחים על האצה בקצב צמיחתם והשקעותיהם במפעליהם בחו"ל, לצד קיפאון במצבת העובדים (רבעון שלישי ברציפות).

לרבע השני של 2011 צופים תעשייני הענף המשך ההתרחבות בפעילות: גידול מהיר נוסף צפוי בקצב צמיחת תפוקת הענף, אשר ילווה בהמשך הגידול המהיר במכירותיו לשוק המקומי ולצד האצה בקצב גידול משלוחי היצוא. מנגד, האטה צפויה בקצב קליטת המועסקים, לצד האצה בקצב גידול ההשקעות בנכסים קבועים.

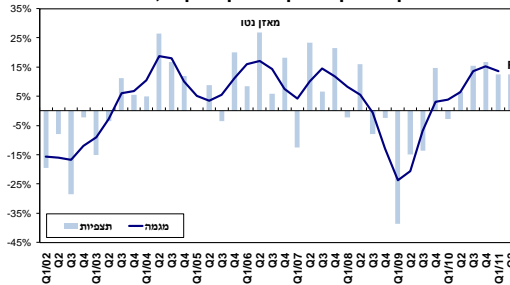
יצוא ענף האלקטרוניקה, 2011 - 2002

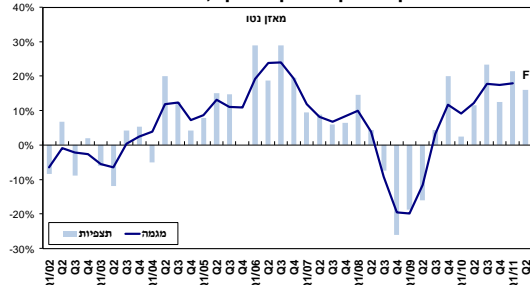
תפוקת ענף האלקטרוניקה, 2011 - 2002

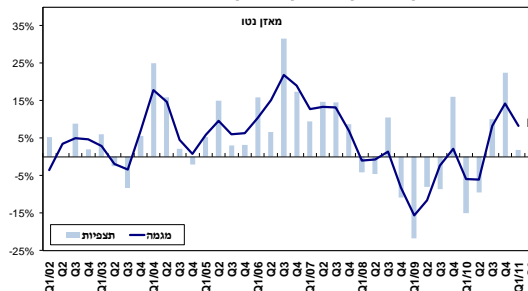
מכירות ענף האלקטרוניקה לשוק המקומי, 2011 - 2002

מועסקים בענף האלקטרוניקה, 2011 - 2002

השקעות ענף האלקטרוניקה, 2011 - 2002

⁶ כ- 11% מתעשייני הענף שהשיבו על הסקר דיווחו על פעילות יצרנית בחו"ל.

ענף הכימיה

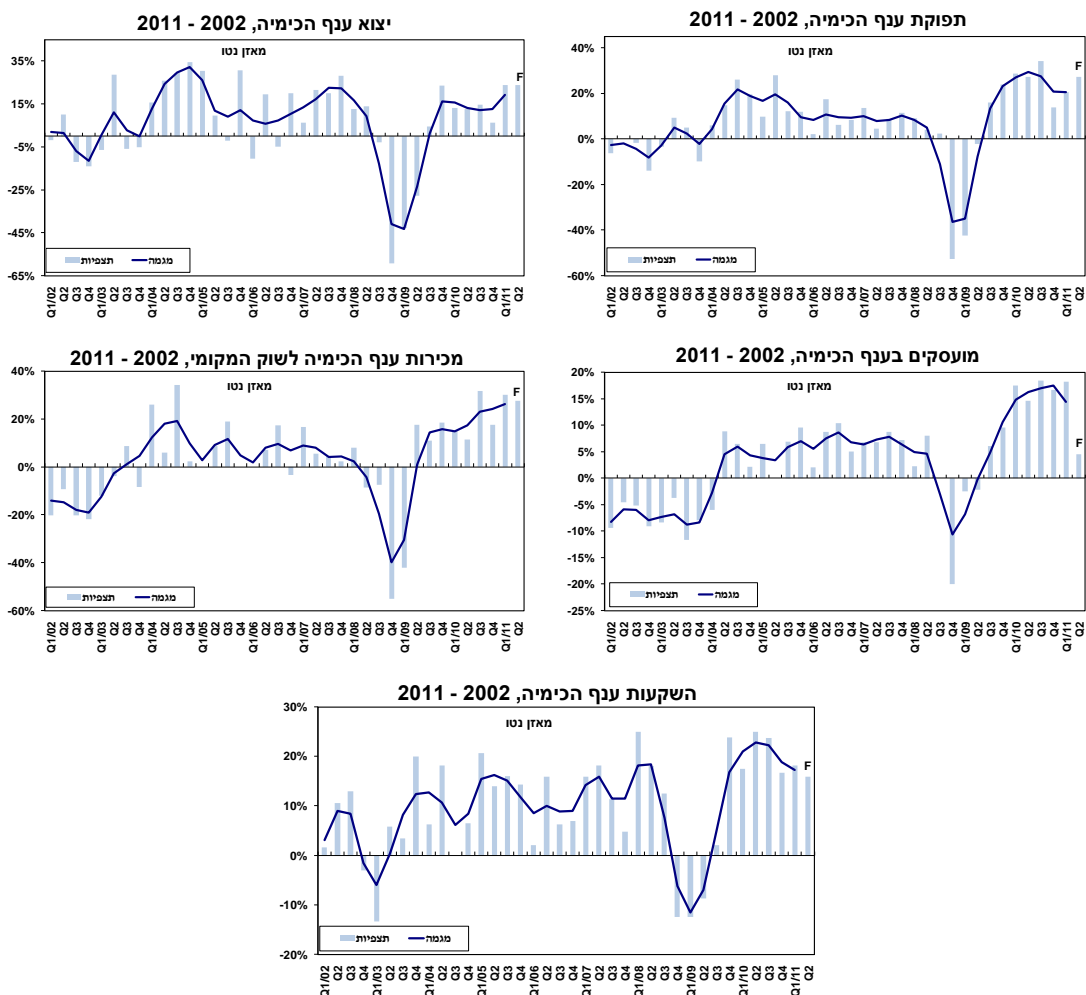
בהתאם לציפיות תעשייני הענף, **חלה ברבע הראשון של 2011 האצה מחודשת בפעילות הענף**: האצה נרשמה בקצב צמיחת **תפוקת הענף**, על רקע האצה ניכרת בקצב גידול המכירות **לשוק המקומי וליצוא** (קצב גידול מהיר גם בהשוואה ליתר ענפי התעשייה).

האצה זו לוותה בהמשך גידול **המלאים**, תוך האטה בקצב ובהמשך הגידול המהיר **בניצולת הציוד**, הבולט בהשוואה ליתר ענפי התעשייה.

במקביל, נרשמה האצה קלה ביותר בקצב גידול גורמי הייצור (**מועסקים והשקעות**).

גם תעשייני הענף להם **פעילות יצרנית בחו"ל**⁷ מדווחים על צמיחה מחודשית וחדה, לצד המשך הגידול במצבת העובדים, אך תוך האטה בקצב גידול השקעותיהם במפעליהם בחו"ל.

לרבע השני של 2011 צופים תעשייני הענף האצה נוספת בקצב התרחבות הענף: האצה צפויה בקצב צמיחת הענף, לצד המשך הגידול המהיר במכירותיו לשוק המקומי וליצוא. מנגד, צפויה האטה חדה בקצב גידול מצבת העובדים. זאת, לצד צפי להמשך הגידול המהיר בהשקעות.

⁷ כ- 27% מתעשייני הענף שהשיבו על הסקר דיווחו על פעילות יצרנית בחו"ל.

ענף הגומי והפלסטיק

ברבע הראשון של 2011 נרשם גידול מחודש בתפוקת הענף, זאת על רקע גידול מחודש במכירות לשוק המקומי והאצה בקצב גידול משלוחי היצוא.

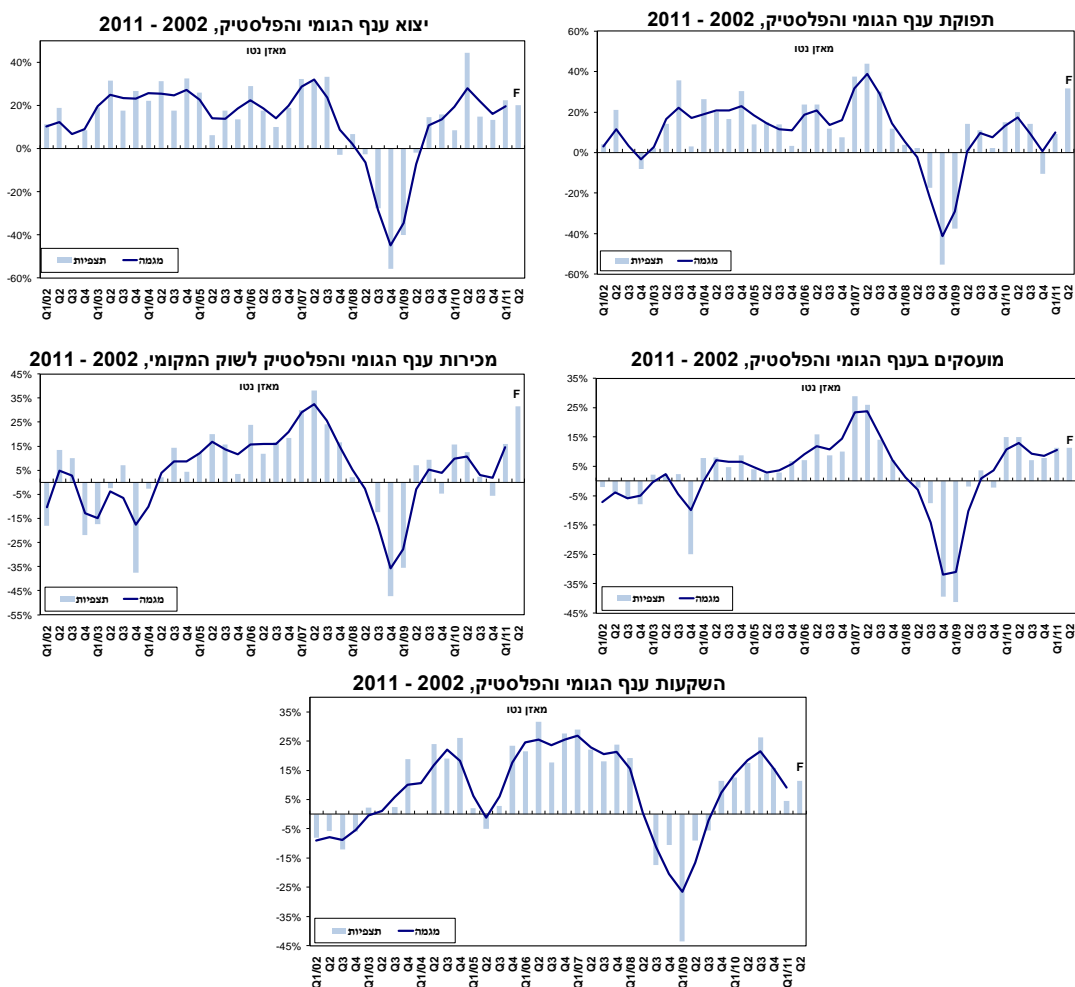
במקביל, נרשמה יציבות במלאי חומרי הגלם וירידה מתונה במלאי המוצרים הגמורים.

כמו כן, הואץ במקצת קצב גידול מצבת העובדים לענף, למרות הקושי הגובר בגיוס עובדים מקצועיים לענף (86% מהחברות בענף דיווחו על קושי, לעומת 82% בסקר הקודם). קושי זה בולט ביחס למרבית ענפי התעשייה.

האטה ניכרת נרשמה בקצב גידול השקעות הענף בנכסים קבועים, זאת על רקע גידול חד בהוצאות המימון הריאליות, הבולט בהשוואה למרבית ענפי התעשייה. בנוסף, כמחצית מתעשייני הענף מדווחים על קושי בשמירה על המסגרת האשראי הקיימת, נתון הבולט לשלילה בהשוואה למרבית ענפי התעשייה.

תעשייני הענף להם פעילות יצרנית בחו"ל⁸ מדווחים על האטה בקצב גידול תפוקתם והשקעותיהם במפעליהם בחו"ל, לצד קיפאון במצבת העובדים.

לרבע השני של 2011 צופים תעשייני הענף האצה ניכרת בקצב גידול בתפוקתם, אשר תלווה בהאצה ניכרת בקצב גידול מכירותיהם לשוק המקומי, לצד המשך גידול היצוא והמועסקים. במקביל, האצה צפויה בקצב גידול השקעות הענף בנכסים קבועים, למרות גידול מהיר נוסף בהוצאות המימון הריאליות.

⁸ כ- 55% מתעשייני הענף שהשיבו על הסקר דיווחו על פעילות יצרנית בחו"ל.

ענף המתכת והחשמל

בהתאם לציפיות, נמשכה **ברבע הראשון של 2011** הצמיחה בתפוקת הענף, אשר לוותה בירידה במלאי המוצרים הגמורים וגידול מחודש במלאי חומרי הגלם.

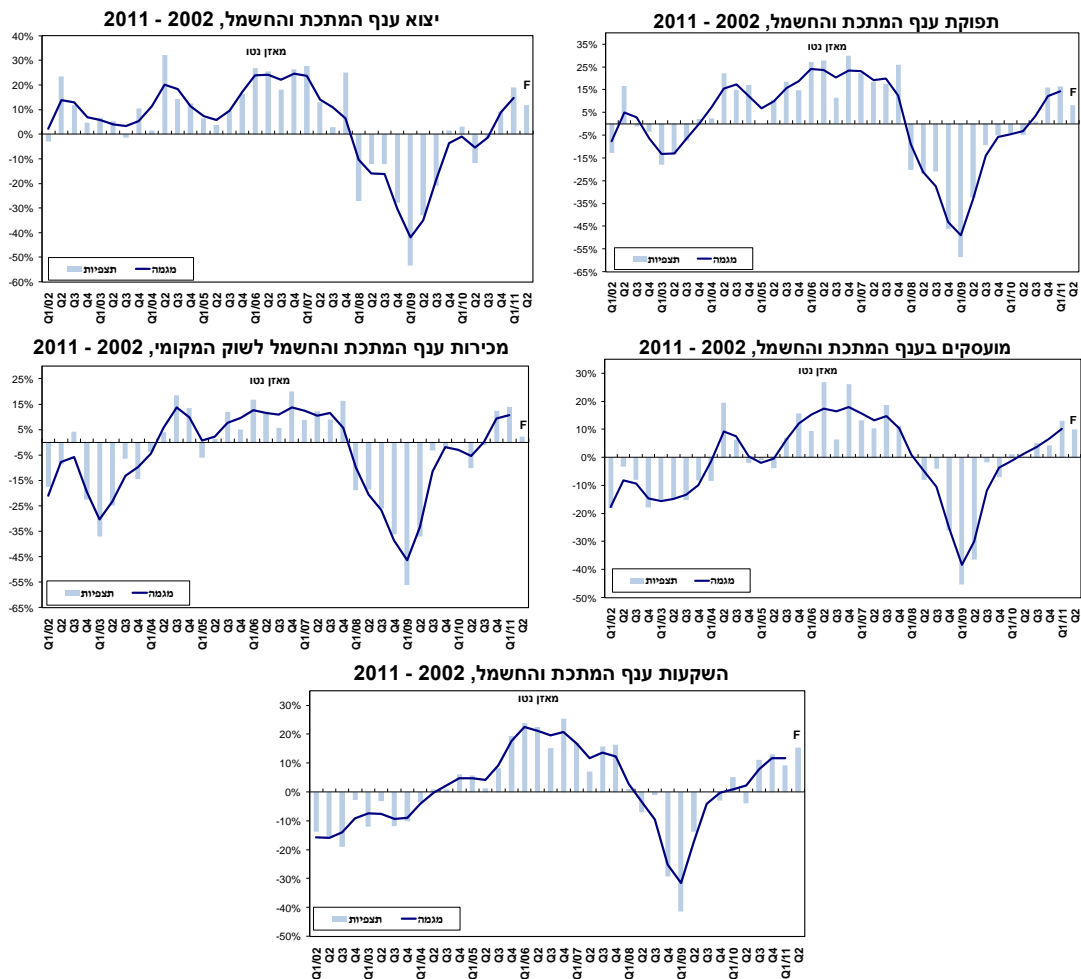
במקביל, נמשך הגידול במכירות הענף לשוק המקומי, לצד האצה בקצב גידול משלוחי היצוא. זאת, למרות הדיווחים על שחיקה ניכרת ברווחיות היצוא, הבולטת לשלילה בהשוואה למרבית ענפי התעשייה המייצאים.

בנוסף, הואץ קצב קליטת העובדים לענף, למרות ההחרפה בקושי בגיוס עובדים מקצועיים, (89% דיווחו על קושי, לעומת 83% בסקר הקודם). קושי זה בולט ביחס ליתר הענפים.

מנגד, האטה נרשמה בקצב גידול ההשקעות בנכסים קבועים, בד בבד עם האצה נוספת בקצב עליית הוצאות המימון הריאליות, רבעון חמישי ברציפות, לקצב הגידול המהיר ביותר מאז תחילת 2009. בנוסף, מבין תעשייני הענף הזקוקים לאשראי, מדווחים 48% על קושי בקבלת אשראי חדש וכמחצית מתעשייני הענף אף מדווחים על קושי בשמירה על מסגרת האשראי הקיימת. נתון זה בולט לשלילה בהשוואה לממוצע התעשייה.

תעשייני הענף להם פעילות יצרנית בחו"ל⁹ מדווחים על המשך הגידול המהיר בתפוקתם במפעליהם בחו"ל, לצד גידול מחודש במצבת העובדים ובהשקעותיהם במפעלים בחו"ל.

לרבע השני של 2011 צופים תעשייני הענף האטה ניכרת בפעילותם: האטה צפויה בקצב גידול תפוקת הענף, במצבת העובדים במכירות ליצוא ובעיקר לשוק המקומי. מנגד, האצה צפויה בקצב גידול השקעות הענף, לצד האצה נוספת בקצב גידול הוצאות המימון הריאליות.

⁹ כ- 17% מתעשייני הענף שהשיבו על הסקר דיווחו על פעילות יצרנית בחו"ל.

ענף המזון

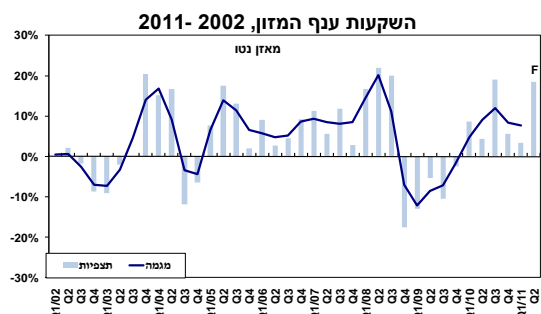
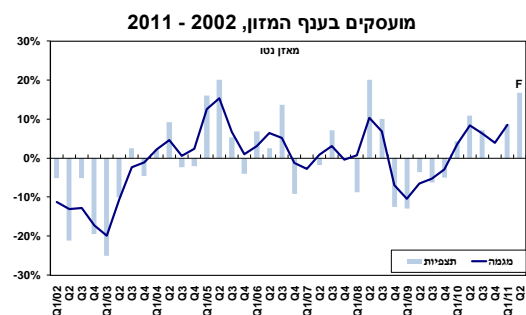
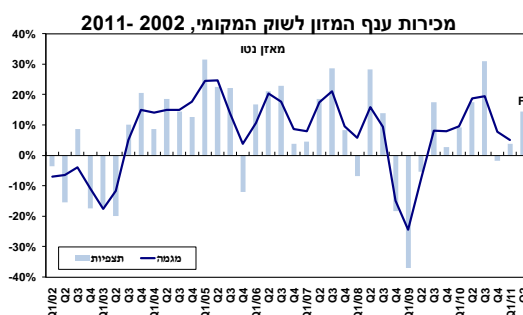
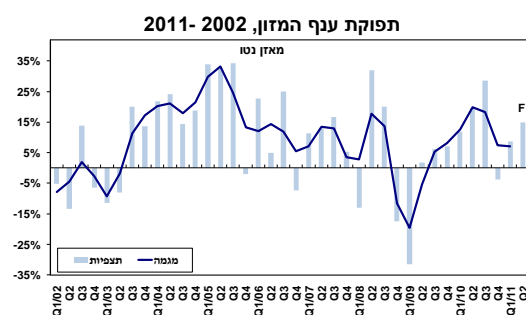
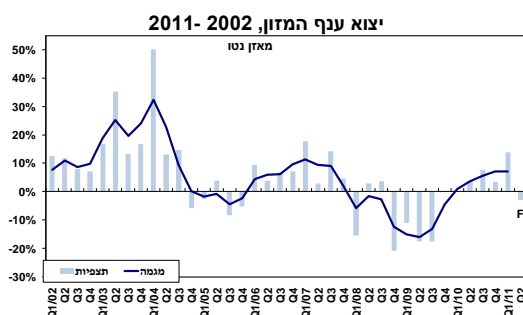
בהתאם לציפיות, חודשה **ברבע הראשון של 2011 צמיחת הענף**, על רקע גידול מחודש במכירות לשוק המקומי ולצד האצה ניכרת גם בקצב גידול משלוחי היצוא.

הצמיחה לזוהי בגידול מחודש במלאי חומרי הגלם ובהאצה קלה בקצב גידול מלאי המוצרים הגמורים. מנגד, האטה נרשמה בקצב גידול ניצולת הציוד, לקצב הנמוך ביותר מבין ענפי התעשייה.

במקביל, נרשם גידול מחודש במצבת העובדים.

האטה נוספת נרשמה בקצב גידול ההשקעות בנכסים קבועים, על רקע האצה בקצב גידול הוצאות המימון הריאליות, האצה הבולטת בהשוואה למרבית ענפי התעשייה.

לרבע השני של 2011 צפוי גידול נוסף בפעילות הענף: צפי להאצה בקצב גידול תפוקת הענף, במכירותיו לשוק המקומי ובמצבת עובדיו. מנגד, צפויה נסיגה במשלוחי היצוא. במקביל, צפויה האצה ניכרת בקצב גידול השקעות הענף בנכסים קבועים, תוך המשך הגידול המהיר בהוצאות המימון הריאליות.

ענף הטקסטיל וההלבשה

ברבע הראשון של 2011 חלה אצה בקצב צמיחת הענף, לצד גידול מחודש וחד במלאי המוצרים הגמורים והתמתנות ניכרת בקצב גידול המכירות לשוק המקומי וליצוא, לקצב המתון ביותר מבין ענפי התעשייה (הן במכירות לשוק המקומי והן ליצוא).

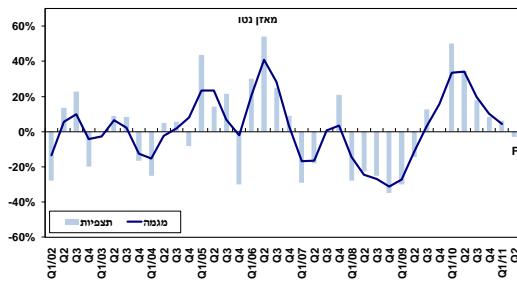
ירידה חלה בגורמי הייצור: ירידה ממשית, נרשמה במספר העובדים בענף, במקביל לקושי הרב בגיוס עובדים מקצועיים לענף (92% מהחברות בענף דיווחו על קושי). במקביל, נרשמה גם ירידה בהשקעות הענף בתחילת השנה. נציין, כי זהו הענף היחיד שרשם נסיגה בגורמי הייצור.

תעשיית הענף מדווחים על האצה בקצב גידול הוצאות המימון הריאליות, לצד קושי גובר בהשגת אשראי חדש: מבין תעשיית הענף הזקוקים לאשראי מדווחים 73% על קושי בקבלת אשראי חדש (70% בסקר הקודם ו- 48% בכלל התעשייה בסקר הנוכחי) ו- 87% אף מדווחים על קושי בשמירה על מסגרת האשראי הקיימת (51% במוצע התעשייה).

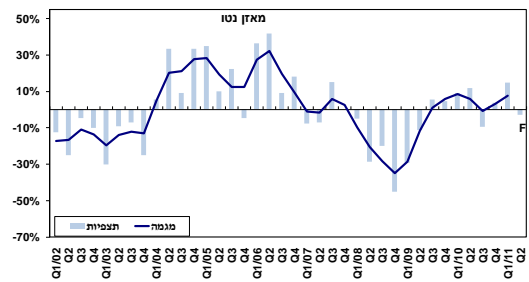
תעשיית הענף להם פעילות יצרנית בחו"ל¹⁰ מדווחים על המשך הגידול המהיר בתפוקתם ובמצבת עובדיהם בחו"ל, אל מול האטה ניכרת בקצב גידול השקעותיהם בחו"ל.

לרבע השני של 2011 צופים תעשיית הענף נסיגה מחודשת בתפוקת הענף, תוך נסיגה קלה במשלוחי היצוא וגידול מתון נוסף במכירות לשוק המקומי. בנוסף, צפויה העמקת הירידות בגורמי הייצור (תעסוקה והשקעות), זאת במקביל להמשך הגידול בהוצאות המימון הריאליות.

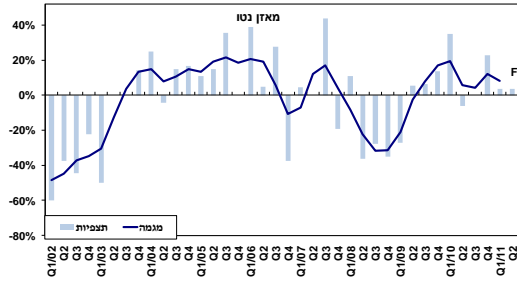
יצוא ענף הטקסטיל וההלבשה, 2011 - 2002

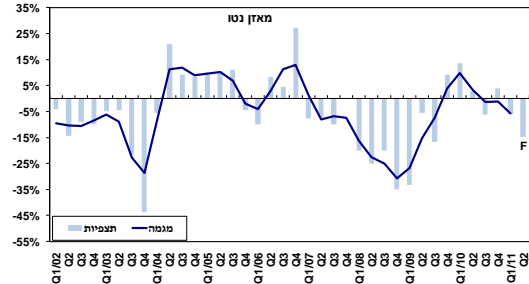
תפוקת ענף הטקסטיל וההלבשה, 2011 - 2002

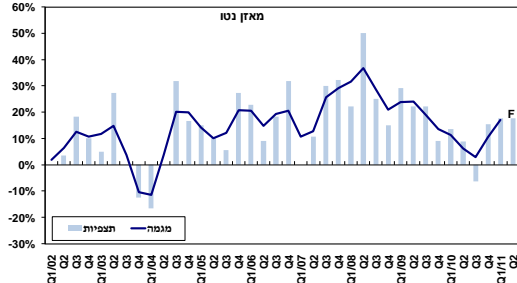
מכירות ענף הטקסטיל וההלבשה לשוק המקומי, 2011 - 2002

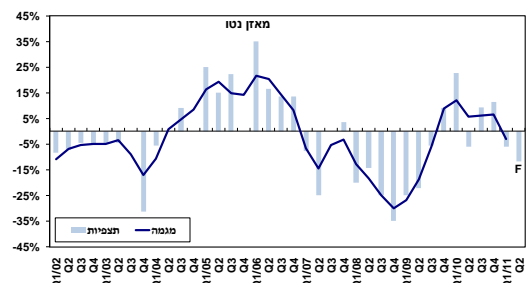
מועסקים בענף הטקסטיל וההלבשה, 2011 - 2002

הוצאות מימון בענף הטקסטיל וההלבשה, 2011 - 2002

השקעות בענף הטקסטיל וההלבשה, 2011 - 2002

¹⁰ כ- 53% מתעשיית הענף שהשיבו על הסקר דיווחו על פעילות יצרנית בחו"ל.

מגזר המפעלים הקטנים והבינוניים

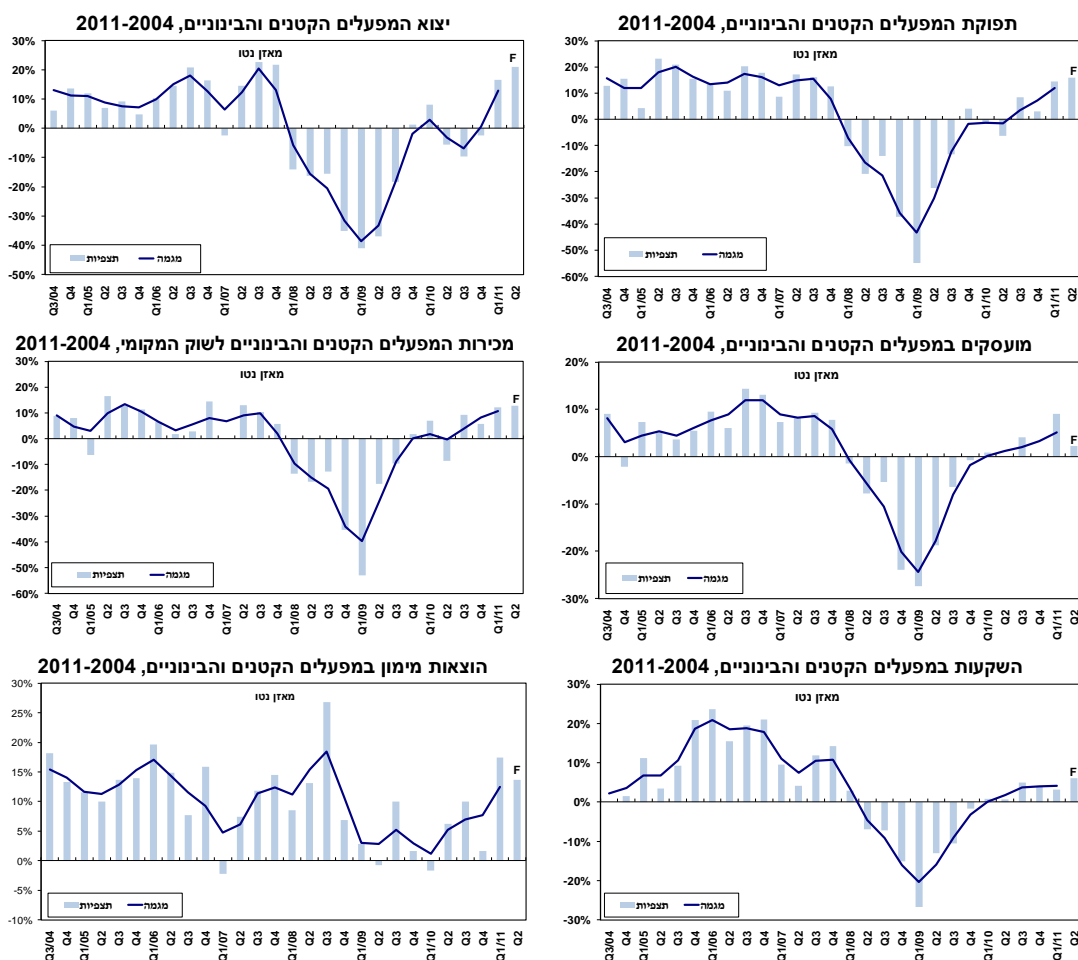
מדיווחי המפעלים הקטנים והבינוניים¹¹ עולה כי **רבע הראשון של 2011** חלה האצה בקצב גידול תפוקתם, לצד האצה בקצב גידול מכירותיהם לשוק המקומי וגידול מחודש וחד במשלוחי היצוא, לאחר שלושה רבעונים רצופים של נסיגה ביצוא.

במקביל, נרשם גידול מחודש במלאים, בניצולת הציוד ובמצבת העובדים במגזר הקטנים והבינוניים, זאת לצד המשך הגידול המתון בהשקעות המגזר.

למרות ההאצה בפעילות המפעלים הקטנים והבינוניים, נותרו דיווחיהם מתונים בהשוואה למגזר המפעלים הגדולים, שרשמו התרחבות מהירה יותר בתפוקה, במכירות לשוק המקומי, ביצוא, ובגורמי הייצור (מועסקים ובעיקר בהשקעות). בנוסף, בולטים דיווחי תעשיית המפעלים הקטנים והבינוניים על קושי בשמירה על מסגרת האשראי הקיימת (56%) בהשוואה לדיווחי המפעלים הגדולים (49%).

רבע השני של 2011 צופים תעשיית המפעלים הקטנים והבינוניים האצה קלה בקצב גידול תפוקתם, מכירותיהם לשוק המקומי, יצוא והשקעות. מנגד, צפויה האטה ניכרת בקצב קליטת העובדים.

תחזיות תעשיית המפעלים הקטנים והבינוניים באשר לקצב הגידול הצפוי בתפוקה, במכירות המקומיות ובהשקעות מתונות גם הן ביחס לתחזיות המפעלים הגדולים. אולם, לא כך הדבר באשר ליצוא, לגביו צופים המפעלים הקטנים האצה בקצב הגידול בעוד המפעלים הגדולים צופים דווקא האטה. האטה צפויה בקצב קליטת המועסקים בשתי הקבוצות, אם כי בעוצמה חדה יותר בקרב המפעלים הקטנים והבינוניים.

¹¹ מפעלים המעסיקים עד 100 עובדים.

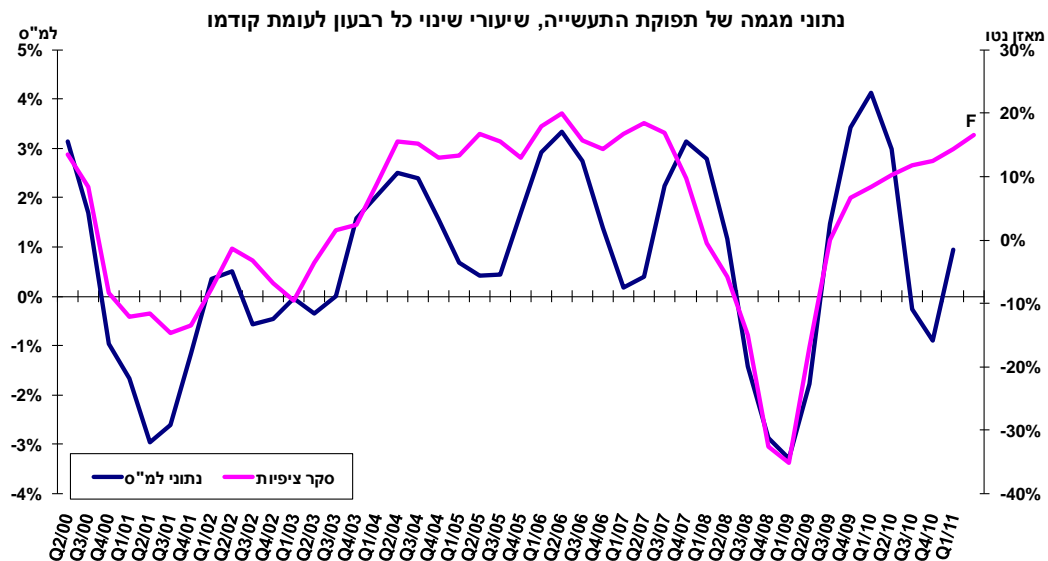
נספח מתודולוגי לגרפים

בגרפים המשולבים בסקר מוצגות תצפיות ומגמות על-פי הדיווחים שנתקבלו בסקרי הציפיות משנת 2002 ועד היום. הגרפים מתייחסים לממוצע התעשייה ולענפים בהם מספר מספק של מפעלים מדווחים. בנוסף, מוצגות תחזיות לרבע השני של שנת 2011, המבוססות על ציפיות המפעלים, כפי שמשתקפות בסקר הנוכחי.

מבחינים סטטיסטיים מוכיחים כי סקר הציפיות מספק אינדיקציה טובה לגבי כיווני ההתפתחויות בתעשייה עוד בטרם פורסמו הנתונים הסטטיסטיים הרשמיים. כך, העלתה בחינת הנתונים לשנים 2000-2010 מתאם חיובי של 0.75 בין נתוני המגמה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לקו המגמה של סקר הציפיות בהתייחס לתפוקת התעשייה. בנוסף, מבדיקה שערכה חברת "מגמות – טכנולוגיות חיזוי בע"מ" בשנת 1995, בהתייחסה לשנים 1978 עד 1995, נמצא כי "הסקר מדייק בכ- 80% מהמקרים בחיזוי כיוון השינוי של מדדי הייצור, היצוא והתעסוקה של הלמ"ס", וכן כי "שקלול התשובות לפי גודל הענף או החברות אינו מניב שיפור בתוצאות".

גרף זה ממחיש ויזואלית את המתאם הגבוה שנרשם במהלך השנים בין דיווחי התעשיינים בסקר לבין נתוני המאקרו הרשמיים. הגרף מציג את התפתחות קו המגמה של מדד הייצור התעשייתי של הלמ"ס, המפורסם מדי חודש, בפיגור של כחודש וחצי, אל מול קו המגמה של תפוקת התעשייה על-פי מאזן הנטו של סקר הציפיות בתעשייה, שמפורסם בסיום כל רבעון לגבי הרבעון שהסתיים וכולל גם תחזית לרבעון הבא.

סקר הציפיות ככלי לזיהוי שינויי מגמה בתעשייה סקר ציפיות בתעשייה, 2000 - 2011

קו המגמה של סקר הציפיות מחושב כממוצע נע של שלושה סקרים. כך, לדוגמה, נתון המגמה לגבי הרבע האחרון של 2010 מורכב מממוצע משוקלל של הדיווחים שנתקבלו בשלושה סקרים: הסקר המתייחס לרבע השלישי של 2010, זה המתייחס לרבע האחרון של 2010, והסקר הנוכחי, המתייחס לרבע הראשון של 2011 (המשקלות הם: 25%, 50% ו-25%, בהתאמה).

המדד בתצוגה הגראפית מכונה מאזן נטו משוקלל. מדד זה מציג את ההפרש בין אחוז החברות המדווחות על עלייה לבין אלו המדווחות על ירידה, משוקלל בהתאם לעוצמת השינויים (כלומר, משקלה של חברה המדווחת על עלייה ניכרת גבוהה ממשקלה של זו המדווחת על עלייה קטנה, וכך לגבי ירידה).

יש להדגיש, כי אין לראות באחוזים המוצגים בגרפים שיעורי שינוי, אלא אינדיקציה למגמות בלבד. באופן כללי, ניתן לומר, כי "מאזן נטו" שלילי פירושו ירידה, וחיובי – עלייה.

נספח טבלאות - ממוצע התעשייה¹²

תפוקה						
Q2/11(F)	Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
48	49	45	47	43	43	עלייה
7	10	9	10	11	8	מזה: עלייה ניכרת
19	25	27	23	27	30	ירידה
2	4	5	7	7	6	מזה: ירידה ניכרת
16.5	15	11	13	10	7.5	מאזן נטו משוקלל

תעסוקה						
Q2/11(F)	Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
24	31	24	29	27	23	עלייה
8	10	14	12	15	12	ירידה
1	1	1	4	2	1	מזה: ירידה ניכרת
8	12	5	7	6.5	6	מאזן נטו משוקלל

קשיים בגיוס עובדים בלתי מקצועיים					
Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
56	46	51	49	45	נתקלו בקשיים
22	10	18	19	17	מזה: קושי גדול עד בינוני
34	42	41	39	41	אין קושי
10	13	9	13	15	לא חיפשו עובדים

קשיים בגיוס עובדים מקצועיים					
Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
82	79	81	74	75	נתקלו בקשיים
56	55	56	51	44	מזה: קושי בינוני עד גדול
12	12	12	14	12	אין קושי
6	10	7	12	13	לא חיפשו עובדים

מכירות לשוק המקומי						
Q2/11(F)	Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
44	46	43	42	34	43	עלייה
3	5	7	8	5	8	מזה: עלייה ניכרת
15	21	26	22	30	28	ירידה
3	5	3	6	6	5	מזה: ירידה ניכרת
14.5	13	10.5	11	1	9	מאזן נטו משוקלל

הזמנות לשוק המקומי						
Q2/11(F)	Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
44	42	41	43	34	41	עלייה
15	22	28	19	31	28	ירידה
4	4	3	5	9	7	מזה: ירידה ניכרת
14	10	9	15	1-	6	מאזן נטו משוקלל

משלוחי יצוא						
Q2/11(F)	Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
45	47	44	43	46	43	עלייה
7	12	7	10	14	10	מזה: עלייה ניכרת
22	18	26	27	24	27	ירידה
6	8	6	9	9	9	מזה: ירידה ניכרת
13	16	9.5	9	13.5	8.5	מאזן נטו משוקלל

¹² באחוזים מסך המפעלים המדווחים.

הזמנות ליצוא						
Q2/11(F)	Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
39	46	45	41	47	38	עלייה
4	10	9	7	13	7	מזהה: עלייה ניכרת
22	18	27	28	25	28	ירידה
8	8	7	8	9	9	מזהה: ירידה ניכרת
7	15	10	5.5	13	4	מאזן נטו משוקלל

רווחיות היצוא						
Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	Q4/09	
11	9	13	19	6	6.5	עלייה
1	2	0	2	0	0	מזהה: עלייה ניכרת
53	59	48	49	52	46	ירידה
17	22	14	29	17	7	מזהה: ירידה ניכרת
-29	-35	-25	-29	-31.5	-23	מאזן נטו משוקלל

מחירי היצוא						
Q2/11(F)	Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
19	27	17	17.5	19	12	עלייה
17	20	26	25	23	23	ירידה
3	4	4	4	11	2.5	מזהה: ירידה ניכרת
1	2	-5	-6	-5	-6.5	מאזן נטו משוקלל

גורמים המגבילים את צמיחת היצוא (ציון ממוצע משוקלל לכל גורם)						
דרוג סקר נוכחי	סקר אפריל 2011 (נוכחי)	סקר ינואר 2011 (נוכחי)	סקר אוקטובר 2010	סקר יולי 2010	סקר אפריל 2010	הגורמים
I	3.4	3.5	3.4	3.2	3.3	רווחיות היצוא
I	3.4	3.5	3.3	3.2	3.2	מחירים בינלאומיים
II	3.3	3.3	3.2	3.3	3.3	קשיי חדירה ושיווק לשווקים חדשים
II	3.2	3.4	3.3	3.4	3.4	הזמנות ליצוא
III	2.9	2.8	3	2.8	2.9	קשיי שיווק בשווקים קיימים
III	2.8	2.6	2.7	2.6	2.8	היעדר תמיכה ממשלתית לעידוד היצוא
IV	2.2	2	2.1	2	2.2	אשראי

* על-פי מבחני מובהקות, ברמת מובהקות של 10%.

מלאי מוצרים מוגמרים					
Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
32	24	32.5	30	27	עלייה
20	20	19	19	21	ירידה
5	2	8	4	3	מאזן נטו משוקלל

<u>מלאי חומרי גלם</u>					
Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
33	20	30	33	23	עלייה
21	27	18.5	19	24	ירידה
7	-4.5	7	8	0	מאזן נטו משוקלל

<u>שיעור הניצול של מלאי ההון</u>					
Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
33	33	28	32	35	עלייה
19	14	18	22	21	ירידה
4	4	6	4	4	מזה: ירידה ניכרת
8	11	6	8	7	מאזן נטו משוקלל

<u>הוצאות מימון ריאליות</u>						
Q2/11(F)	Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
31	34	24	23	14	17	עלייה
5	6	5	4	1	4	מזה: עלייה ניכרת
5	5	10	10	11	15	ירידה
15	17	9	8	2	3	מאזן נטו משוקלל

<u>השקעות בתעשייה</u>						
Q2/11(F)	Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
30	28	28	29	27	26	עלייה
4	6	9	9	2	6	מזה: עלייה ניכרת
8	12	8	7	13	13	ירידה
4	7	2	2	5	7	מזה: ירידה ניכרת
11	7	13	15	5	6	מאזן נטו משוקלל

<u>תפוקת המפעלים המייצרים בחו"ל</u>						
Q2/11(F)	Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
65	50	49	53	58	39	עלייה
6	13	12	16	13	12	מזה: עלייה ניכרת
0	13	20	24	10	27	ירידה
35	24	20	21	29	10.5	מאזן נטו משוקלל

<u>מועסקים במפעלים המייצרים בחו"ל</u>						
Q2/11(F)	Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
23	21	26	26	28	21	עלייה
0	6	3	3	3	0	מזה: עלייה ניכרת
2	9	5	10.5	5	12	ירידה
11	10	12	7	11	3	מאזן נטו משוקלל

<u>השקעות במפעלים המייצרים בחו"ל</u>						
Q2/11(F)	Q1/11	Q4/10	Q3/10	Q2/10	Q1/10	
26	22	28	29	36	27	עלייה
2	0	10	3	5	3	מזה: עלייה ניכרת
0	4	8	3	5	6	ירידה
14	9	14	13	15	10.5	מאזן נטו משוקלל